

ПРИЛОЖЕНИЕ 6

Перечень исходных данных
по биоразнообразию

Для разработки стратегической экологической
оценки (СЭО) Корректировки Генплана г. Алматы

Страниц в приложении (без обложки): 26

ПЕРЕЧЕНЬ
исходных данных по биоразнообразию
для разработки СЭО
«Корректировка Генерального плана г. Алматы»

№	Дата	Отправитель	Кому	Краткое содержание
I. Официальные ответы государственных организаций				
1	11.03.2026	РГП «Институт ботаники и фитоинтродукции» КЛХиЖМ МЭПР РК	ТОО «НИИ «Алматыгенплан»	Исх. № 01-01/19. Ответ на обращение №227. Данные о флоре Алматинского ботанического сада: 54 вида дикорастущих и культурно-акклиматизированных растений, биоиндикаторные виды для оценки качества воздуха. Оценка состояния зелёных насаждений города.
2	11.03.2026	РГП «Институт ботаники и фитоинтродукции» КЛХиЖМ МЭПР РК	ТОО «НИИ «Алматыгенплан»	Исх. № 01-01/20. Ответ на обращение №228. Уведомление об отсутствии у Института данных по мониторингу зелёных насаждений на территории города Алматы.
3	11.03.2026	РГП «Институт ботаники и фитоинтродукции» КЛХиЖМ МЭПР РК	ДГУ «Управление архитектуры и градостроительства г. Алматы»	Рег. № 3511СЛ. Ответ на обращение №А/П 2-12/2026/1503. Данные о флоре ботанического сада: состав растительности, виды-индикаторы загрязнения воздуха, характеристика зелёных насаждений.
4	11.03.2026	РГП «Институт ботаники и фитоинтродукции» КЛХиЖМ МЭПР РК	ДГУ «Управление архитектуры и градостроительства г. Алматы»	Рег. № 3512СЛ. Ответ на обращение №А/П 2-12/2026/1506. Расширенные данные о флоре территории Алматы: 159 видов дикорастущих и культурно-акклиматизированных растений, биоиндикаторы атмосферного загрязнения, факторы стресса.
5	11.03.2026	РГП «Институт зоологии» МОН РК	ТОО «НИИ «Алматыгенплан»	Исх. № 01-0633. Ответ на обращение №227. Данные о фауне рек и ботанического сада г. Алматы по результатам собственных исследований и литературным источникам. Приложение: данные по ихтиофауне рек Алматы (электронный архив с данными).
6	12.03.2026	РГП «Институт биологии и биотехнологии растений» Комитета науки МНВО РК	ТОО «НИИ «Алматыгенплан»	Исх. № 64/01. Ответ на обращение №227. Уведомление о том, что институт не проводил исследований по биоразнообразию растений в г. Алматы и прилегающей к городу территории.
7	11.03.2026	ТОО «Научно-производственный центр рыбного хозяйства» (FishRPC)	ТОО «НИИ «Алматыгенплан»	Исх. № 01-07-168. Ответ на обращение №227. Данные по ихтиофауне рек Алматы: видовой состав рыб рек Улкен Алматинка, Кіші Алматинка, Терисбулак и Есентай. Приложение: список рыб с латинскими названиями. Актуальные исследования могут быть выполнены на договорной основе.
II. Научные публикации и монографии				
8	2021	Чирикова М.А. и др. Институт зоологии МОН РК	Журнал Selevinia	Научная статья «Фауна памятника природы "Роща Баума" и проблемы её сохранения в условиях города Алматы». УДК 595.4+598.2/9+599. Данные о беспозвоночных, рыбах, земноводных, пресмыкающихся, птицах и млекопитающих природного памятника.
9	2020	Чирикова М.А., Зима Ю.А., Нурпеискызы Г. Институт зоологии	Научный журнал	Научная статья «Современное разнообразие пресмыкающихся г. Алматы и его окрестностей (Казахстан)». DOI 10.31489/2020BMG1/96-102.

		МОН РК		Зарегистрировано 8 видов пресмыкающихся, анализ изменения герпетофауны в условиях урбанизации.
10	2021	Есенбекова П.А., Орынбек М.С. Институт зоологии МОН РК	Казахстанский зоологический вестник, №2	Научная статья «Фауна полужесткокрылых (Heteroptera) г. Алматы». ЭОЖ 595.754. Результаты исследований энтомофауны г. Алматы 2020–2021 гг.: видовой состав клопов, биология и экология полужесткокрылых в городских условиях.
11	2023	Кантарбаев С.С., Добрин Д.В., Малахов Д.В. и др. Институт зоологии	Научный журнал	Научная статья «Моделирование условий обитания тьянь-шаньского бурого медведя (Ursus arctos isabellinus Horsfield, 1826) в горах Юго-Восточного Казахстана по спутниковым данным». Оценка численности и статуса медведя, распространение в Алматинской области.
12	2012	Казенас В.Л.	Монография, Алматы	Монография «Птицы города Алматы». ISBN 978-601-278-681-1. 160 с. Описание наиболее распространённых видов птиц города, приспособившихся к жизни в урбанизированной среде, их экологическая роль, санитарные и вредительские виды.
III. Отчёты, обзоры и диссертации				
13	Апрель 2019	ERM Eurasia (для Консорциума БАКАД)	Консорциум БАКАД	Отчёт «Проект БАКАД. Оценка воздействия на окружающую среду и социальную сферу». Том II, Ред. 7. Содержит данные по биоразнообразию в зоне влияния проекта БАКАД на территории г. Алматы.
14	2023	Институт зоологии МОН РК	Внутренний отчёт	Аналитический обзор «Орнитофауна Большого Алматинского озера» (БАО 2023). Список птиц по результатам полевого обследования 23.06.2023 г.: гнездящиеся, пролётные и зимующие виды, в том числе занесённые в Красную книгу РК (Беркут, Серпоклюв, Синяя птица).
15	2021	Гейдт А.Т. (КазНУ им. аль-Фараби)	Магистерская диссертация	Магистерская диссертация «Влияние процессов урбанизации на формирование фауны позвоночных (на примере парковых зон южной части г. Алматы)». Специальность 6M060800 – «Экология». Научный руководитель: д.б.н. Яценко Р.В.
IV. Справочные данные по флоре и фауне природных территорий				
16	б/д	Институт зоологии МОН РК (Чирикова М.А.)	Справочный материал	Список пресмыкающихся (герпетофауна) Алматинского ботанического сада: видовой состав рептилий, отмечённых на территории ботанического сада г. Алматы.
17	б/д	Институт зоологии МОН РК	Справочный материал	Список предполагаемых видов млекопитающих Алматинского ботанического сада: отряды Насекомоядные, Рукокрылые, Грызуны, Хищные, Парнокопытные. Перечень видов с латинскими названиями.
18	б/д	Институт зоологии МОН РК (Есенбекова П.А.)	Справочный материал	Список насекомых Ботанического сада г. Алматы: 295 видов из 54 семейств и 6 отрядов (Hemiptera, Heteroptera, Thysanoptera, Coleoptera, Lepidoptera, Hymenoptera), повреждающих деревья и кустарники.
19	2019	Институт зоологии МОН РК	Справочный материал	Список насекомых ботанического сада Алматы: расширенный фаунистический обзор (38 стр., ~19 700 слов). Классификация энтомофауны по отрядам, семействам и видам, морфологические и экологические характеристики.
20	б/д	Институт зоологии МОН РК	Справочный материал	Список птиц Алматинского ботанического сада по статусу пребывания: гнездящиеся (14 видов), пролётные (21 вид), зимующие

				(11 видов), оседлые (9 видов). Всего более 55 видов.
21	б/д (последн. изменения 10.03.2026)	Институт зоологии МОН РК (Чирикова М.А.)	Аналитический обзор	Комплексные данные о фауне ущелья Аюсай (г. Алматы): 32 стр. Позвоночные животные — млекопитающие, птицы, пресмыкающиеся, земноводные, рыбы. Экологическая характеристика видов, данные о Красной книге.
V. Таблицы и базы данных				
22	2016–2026	ДЧС г. Алматы	Реестр данных	Реестр природных чрезвычайных ситуаций г. Алматы (лавины, оползни) за 2016–2026 гг. Медеуский и другие районы. Содержит: дату, класс и вид ЧС, количество пострадавших и погибших, детальное описание каждого случая. Всего 10+ зарегистрированных ЧС природного характера.

Примечание: В перечень включено 22 документа.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАР
МИНИСТРЛІГІ ОРМАН
ШАРУАШЫЛЫҒЫ ЖӘНЕ ЖАНУАРЛАР
ДҮНИЕСІ КОМИТЕТІ

Қазақстан Республикасының Экология және табиғи ресурстар министрлігі Орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитетінің «Ботаника және фитоинтродукция институты» шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорны



МИНИСТЕРСТВО ЭКОЛОГИИ И
ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН
КОМИТЕТ ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА И
ЖИВОТНОГО МИРА

Республиканское государственное предприятие на праве хозяйственного ведения «Институт ботаники и фитоинтродукции» Комитета лесного хозяйства и животного мира Министерства экологии и природных ресурсов Республики Казахстан

050040, Алматы қ., Тимирязев к., 36 «Д»,
тел. 8(727) 394-80-40, факс 8(727) 394-80-40

050040, г. Алматы, ул. Тимирязева 36 «Д»,
тел. 8(727) 394-80-40, факс 8(727) 394-80-40

№ _____

« _____ » _____ 2026 ж.

**«Алматы қаласы сәулет және
қала құрылысы басқармасы» КММ
басшысы
А. Жанбыршы**

2026 жылғы 10 наурыздағы №32.1-32.06/1503-И өтінішіке орай, Алматы қаласы аумағындағы жасыл желектерді инвентаризациялау нәтижелері туралы ақпаратты ұсыну жөнінде төмендегіні хабарлаймыз.

Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі Орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитетінің «Ботаника және фитоинтродукция институты» ШЖҚ РМК (бұдан әрі – Институт) Алматы қаласы аумағындағы жасыл желектерді инвентаризациялау жұмыстарын орындауға тартылмаған.

Осыған байланысты Институт сұралып отырған ақпаратқа жауап бере алмайды.

Құрметпен,

Бас директор



Ситпаева Г. Т.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАР
МИНИСТРЛІГІ ОРМАН
ШАРУАШЫЛЫҒЫ ЖӘНЕ ЖАНУАРЛАР
ДҮНИЕСІ КОМИТЕТІ



Қазақстан Республикасының Экология және табиғи ресурстар министрлігі Орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитетінің «Ботаника және фитоинтродукция институты» шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорны

МИНИСТЕРСТВО ЭКОЛОГИИ И
ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН
КОМИТЕТ ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА И
ЖИВОТНОГО МИРА

Республиканское государственное предприятие на праве хозяйственного ведения «Институт ботаники и фитоинтродукции» Комитета лесного хозяйства и животного мира Министерства экологии и природных ресурсов Республики Казахстан

050040, Алматы қ., Тимирязев к., 36 «Д»,
тел. 8(727) 394-80-40, факс 8(727) 394-80-40

050040, г. Алматы, ул. Тимирязева 36 «Д»,
тел. 8(727) 394-80-40, факс 8(727) 394-80-40

№ _____

« ____ » _____ 2026 г.

Руководителю
КГУ «Управление архитектуры и
градоостроительства города Алматы»
А. Жанбыршы

В ответ на Ваше обращение № №32.1-32.06/1503-И от 10 марта 2026 года касательно предоставления сведений о результатах инвентаризации зеленых насаждений на территории города Алматы сообщаем следующее.

РГП на ПХВ «Институт ботаники и фитоинтродукции» Комитета лесного хозяйства и животного мира Министерства экологии и природных ресурсов Республики Казахстан (далее - Институт) к выполнению работ по инвентаризации зеленых насаждений на территории города Алматы не привлекался.




В связи с изложенным Институт не располагает запрашиваемой информацией.

С уважением,

Генеральный директор



Ситпаева Г.Т.

Тип документа	Входящий документ
Номер и дата документа	№ 3511СЛ от 11.03.2026 г.
Организация/отправитель	РЕСПУБЛИКАНСКОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ ПРЕДПРИЯТИЕ НА ПРАВЕ ХОЗЯЙСТВЕННОГО ВЕДЕНИЯ "ИНСТИТУТ БОТАНИКИ И ФИТОИНТРОДУКЦИИ" КОМИТЕТА ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА И ЖИВОТНОГО МИРА МИНИСТЕРСТВА ЭКОЛОГИИ И ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
Получатель (-и)	УПРАВЛЕНИЕ АРХИТЕКТУРЫ И ГРАДОСТРОИТЕЛЬСТВА ГОРОДА АЛМАТЫ
Электронные цифровые подписи документа	<div>  <p>Республиканское государственное предприятие на праве хозяйственного ведения "Институт ботаники и фитоинтродукции" Комитета лесного хозяйства и животного мира Министерства экологии и природных ресурсов Республики Казахстан Подпись руководителя: СИТПАЕВА ГУЛЬНАРА МIIYWwYJ...wt1E9Wt8= Время подписи: 11.03.2026 11:24</p> </div> <div>  <p>Республиканское государственное предприятие на праве хозяйственного ведения "Институт ботаники и фитоинтродукции" Комитета лесного хозяйства и животного мира Министерства экологии и природных ресурсов Республики Казахстан Подпись канцелярии: МАРДАНБАЕВА АЙГУЛ МIIYsQYJ...yTyPBdQ== Время подписи: 11.03.2026 11:25</p> </div> <div>  <p>ЭЦП канцелярии: Главный специалист Курманова Майра Талигеновна без ЭЦП Время подписи: 11.03.2026 15:09</p> </div>

Подпись канцелярии

11.03.2026 11:25 МАРДАНБАЕВА АЙГУЛ

Подпись руководителя

11.03.2026 11:24 СИТПАЕВА ГУЛЬНАРА

Канаев Даурбек Калкаманович 13.03.2026 10:09

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАР
МИНИСТРЛІГІ ОРМАН
ШАРУАШЫЛЫҒЫ ЖӘНЕ ЖАНУАРЛАР
ДҮНИЕСІ КОМИТЕТІ

Қазақстан Республикасының Экология және
табиғи ресурстар министрлігі Орман
шаруашылығы және жануарлар дүниесі
комитетінің «Ботаника және
фитоинтродукция институты» шаруашылық
жүргізу құқығындағы республикалық
мемлекеттік кәсіпорны



МИНИСТЕРСТВО ЭКОЛОГИИ И
ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН
КОМИТЕТ ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА И
ЖИВОТНОГО МИРА

Республиканское государственное
предприятие на праве хозяйственного
ведения «Институт ботаники и
фитоинтродукции» Комитета лесного
хозяйства и животного мира Министерства
экологии и природных ресурсов Республики
Казахстан

050040, Алматы қ., Тимирязев к., 36 «Д»,
тел. 8(727) 394-80-40, факс 8(727) 394-80-40

050040, г. Алматы, ул. Тимирязева 36 «Д»,
тел. 8(727) 394-80-40, факс 8(727) 394-80-40

№ 01-05/106

«11» наурыз 2026 г.

**«Алматы қаласы сәулет және
кала құрылысы басқармасы» КММ
басшысы
А. Жанбыршы**

Сіздің № 32.1-32.06/1506-И өтінішіңізге жауап ретінде 2026 жылғы 10 наурыздағы
Алматы қаласында және қалаға іргелес аумақта биоалуантүрлілік (жануарлар мен
өсімдіктер) бойынша мәліметтер мен зерттеу нәтижелеріне қатысты мынаны хабарлаймыз:

ҚР ЭЖМ ҚХЖМ Ботаника және фитоинтродукция институтының (бұдан әрі –
Институт) ШЖҚ РМК Бас ботаникалық бағының аумағында 4100 таксон өседі, оның ішінде
803 - Қазақстан флорасы және 3297 әлемдік флора таксоны.

ҚР Қызыл кітабына енгізілген, ГБС аумағында өсетін ағаш және бұта
өсімдіктерінен:

1. *Louiseania ulmifolia* (Franch.) Pachom. - Луизеания вязолистая;
2. *Armeniaca vulgaris* Lam. - Абрикос обыкновенный;
3. *Berberis iliensis* Popov - Барбарис илийский;
4. *Betula jarmolenkoana* Golosk. - Берёза Ярмоленко;
5. *Quercus robur* L. - Дуб черешчатый;
6. *Celtis caucasica* Willd. - Каркас кавказский;
7. *Lonicera iliensis* Pojark. - Жимолость илийская;
8. *Atraphaxis muschketowii* Krasn. - Курчавка Мушкетова;
9. *Corylus avellana* L. - Лещина обыкновенная;
10. *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn. - Ольха чёрная;
11. *Sibiraea altaiensis* (Laxm.) C.K. Schneid. - Сибирка алтайская;
12. *Populus pruinosa* Schrenk. - Тополь сизый;
13. *Malus sieversii* (Ledeb.) M. Roem. - Яблоня Сиверса;
14. *Malus niedzwetzkyana* Dieck. - Яблоня Недзвецкого;
15. *Fraxinus sogdiana* Bunge - Ясень согдийский.

ҚР Білім және ғылым министрлігінің гранттық қаржыландыру шеңберінде институт
2015-2017 жылдар аралығында "Алматы қаласының урбанизацияланған экожүйесінің
флорасы" ғылыми жобасын орындады. Алматы қаласының урбанofлорасының қазіргі

экологиялық жай-күйін зерделеу және мегаполис жағдайлары мен қалалық ортаның сипатына байланысты олардың құрамының ерекшеліктерін анықтау мақсатында.

Алматы қаласын көгалдандыруда Қазақстанның жергілікті (табиғи) флорасының ағаш және бұта өсімдіктерінің 54 түрі (25,3%) (9 қылқан жапырақты және 45 қатты ағаш) 33 тұқымдас және 19 туысынан кездеседі. Сондай-ақ ағаш және бұта интродукцияларының 159 түрі (74,6%) қолданылады. Оның ішінде 22 қылқан жапырақты және 61 тұқымдас және 34 туыс 137 түр.

Жүргізілген зерттеулердің нәтижелері бойынша 2017 жылы алғаш рет "Алматы қаласының урбанизацияланған флорасы" монографиясы жарияланды, авторы Г.А. Садырова.

Антропогендік факторлардың қала биотасына әсерін бағалауға қатысты халықтың бұрын-соңды болмаған өсуі, көліктің, техниканың қарқынды дамуы, табиғи ресурстарды пайдалану ауқымының ұлғаюы ауа бассейнін сауықтыру мен тазартудың аса маңызды әлеуметтік проблемасын тудыратынын хабарлаймыз.

Автомобиль қозғалысының жоғары тығыздығы кейде ауа ортасының пайдаланылған газдармен шектен тыс ластануын анықтайды. Мұндай жағдайларда Алматы қаласының аумағында жеміс және дәрілік өсімдіктерді өсіруге жол берілмейді. Жемістерде, жапырақтарда жиналатын ластаушы заттар қала тұрғындары үшін, ең алдымен алма немесе долана жинауға және жеуге қарсы емес балалар мен зейнеткерлер үшін қосымша қауіп факторы болып табылады.

Қоршаған ортаның ластануы табиғи түрде өсімдіктерде ауыр металдардың жиналуына әкеледі. Өсімдіктердің ауыр металдармен және зиянды қосылыстармен зақымдану белгілері:

- Жапырақтардың некрозы (өлуі)
- Бұтақтардың кебуі
- Өсудің тежелуі
- Хлорофиллдің төмендеуі
- Ерте жапырақтың түсуі
- Тез қартаю

Кейбір жағдайларда орман саябақтары мен саябақтар рекреациялық жүктемені көтере алмайды. Ең маңызды міндет-табиғи ортаның (ауа, су, топырақ, өсімдік жамылғысы) ластануы мен бұзылуының шектерін анықтау.

Құрметпен,

Бас директор



Ситпаева Г. Т.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАР
МИНИСТРЛІГІ ОРМАН
ШАРУАШЫЛЫҒЫ ЖӘНЕ ЖАНУАРЛАР
ДҮНИЕСІ КОМИТЕТІ

Қазақстан Республикасының Экология және
табиғи ресурстар министрлігі Орман
шаруашылығы және жануарлар дүниесі
комитетінің «Ботаника және
фитоинтродукция институты» шаруашылық
жүргізу құқығындағы республикалық
мемлекеттік кәсіпорны



МИНИСТЕРСТВО ЭКОЛОГИИ И
ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН
КОМИТЕТ ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА И
ЖИВОТНОГО МИРА

Республиканское государственное
предприятие на праве хозяйственного
ведения «Институт ботаники и
фитоинтродукции» Комитета лесного
хозяйства и животного мира Министерства
экологии и природных ресурсов Республики
Казахстан

050040, Алматы қ., Тимирязев к., 36 «Д»,
тел. 8(727) 394-80-40, факс 8(727) 394-80-40

050040, г. Алматы, ул. Тимирязева 36 «Д»,
тел. 8(727) 394-80-40, факс 8(727) 394-80-40

№ _____

« _____ » _____ 2026 г.

Руководителю
КТУ «Управление архитектуры и
градоостроительства города Алматы»
А. Жанбыршы

В ответ на Ваше обращение № 32.1-32.06/1506-И от 10 марта 2026 года касательно сведений и результатов исследований по биоразнообразию (животные и растения) в городе Алматы и прилегающей к городу территории сообщаем следующее:

На территории Главного ботанического сада РГП на ПХВ Института ботаники и фитоинтродукции» КЛХЖМ МЭПР РК (далее – Институт) произрастают 4100 таксона, из них 803 - Флоры Казахстана и 3297 таксонов Мировой флоры.

Из древесных и кустарниковых растений, занесенных в Красную книгу РК, произрастающие на территории ГБС:

1. *Louiseania ulmifolia* (Franch.) Rachom. - Луизеания вязолистная;
2. *Armeniaca vulgaris* Lam. - Абрикос обыкновенный;
3. *Berberis ilienensis* Popov - Барбарис илийский;
4. *Betula jarmolenkoana* Golosk. - Берёза Ярмоленко;
5. *Quercus robur* L. - Дуб черешчатый;
6. *Celtis caucasica* Willd.- Каркас кавказский;
7. *Lonicera iliensis* Pojark. - Жимолость илийская;
8. *Atraphaxis muschketowii* Krasn. - Курчавка Мушкетова;
9. *Corylus avellana* L. - Лещина обыкновенная;
10. *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn. - Ольха чёрная;
11. *Sibiraea altaiensis* (Laxm.) C.K. Schneid. - Сибирка алтайская;
12. *Populus pruinosa* Schrenk. - Тополь сизый;
13. *Malus sieversii* (Ledeb.) M. Roem. - Яблоня Сиверса;
14. *Malus niedzwetzkyana* Dieck. - Яблоня Недзвецкого;
15. *Fraxinus sogdiana* Bunge - Ясень согдийский.

В рамках грантового финансирования Министерства образования и науки РК Институтом с 2015-2017 гг. был выполнен научный проект «Флора урбанизированной экосистемы г. Алматы». С целью изучить современное экологическое состояние

урбанофлоры города Алматы и, выявить особенности их состава, связанные с условиями мегаполиса и характером городской среды.

В озеленении г. Алматы встречается 54 видов (25,3%) древесных и кустарниковых растений местной (природной) флоры Казахстана (9 хвойных и 45 лиственных пород) из 33 родов и 19 семейств. Также используются 159 видов (74,6%) древесных и кустарниковых интродуцентов. Из них 22 хвойных и 137 лиственных пород из 61 рода и 34 семейств.

По результатам проведенных исследований в 2017 году впервые была опубликована монография «Урбанизированная флора города Алматы», автор Садырова Г.А.

Касательно оценки воздействия антропогенных факторов на биоту города сообщаем, что небывалый рост населения, бурное развитие транспорта, техники, увеличение масштабов использования природных ресурсов выдвигают весьма серьезную социальную проблему оздоровления и очистки воздушного бассейна.

Высокая плотность автомобильного движения определяет порою запредельное загрязнение воздушной среды выхлопными газами. В таких условиях выращивание плодовых и лекарственных растений на территории г.Алматы недопустимо. Накапливающиеся в плодах, в листьях загрязнители являются дополнительным фактором риска для жителей города, прежде всего для детей и пенсионеров, которые не прочь сорвать и съесть яблоко или боярышник.

Загрязнение окружающей среды закономерно приводит к накоплению тяжелых металлов в растениях. Признаки поражения растений тяжелыми металлами и вредными соединениями:

- Некроз (отмирание) листьев
- Усыхание ветвей
- Угнетение роста
- Снижение содержания хлорофилла
- Ранний листопад
- Быстрое старение




Лесопарки и парки в ряде случаев не могут справиться с возрастающей рекреационной нагрузкой. Самой важной задачей является задача выяснения пределов допустимого загрязнения и разрушения природной среды (воздух, воды, почвы, растительного покрова).

С уважением,

Генеральный директор



Ситпаева Г.Т.

Тип документа	Входящий документ
Номер и дата документа	№ 3512СЛ от 11.03.2026 г.
Организация/отправитель	РЕСПУБЛИКАНСКОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ ПРЕДПРИЯТИЕ НА ПРАВЕ ХОЗЯЙСТВЕННОГО ВЕДЕНИЯ "ИНСТИТУТ БОТАНИКИ И ФИТОИНТРОДУКЦИИ" КОМИТЕТА ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА И ЖИВОТНОГО МИРА МИНИСТЕРСТВА ЭКОЛОГИИ И ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
Получатель (-и)	УПРАВЛЕНИЕ АРХИТЕКТУРЫ И ГРАДОСТРОИТЕЛЬСТВА ГОРОДА АЛМАТЫ
Электронные цифровые подписи документа	<div>  <p>Республиканское государственное предприятие на праве хозяйственного ведения "Институт ботаники и фитоинтродукции" Комитета лесного хозяйства и животного мира Министерства экологии и природных ресурсов Республики Казахстан Подпись руководителя: СИТПАЕВА ГУЛЬНАРА MIIYWwYJ...OIKkzsW8= Время подписи: 11.03.2026 11:26</p> </div> <div>  <p>Республиканское государственное предприятие на праве хозяйственного ведения "Институт ботаники и фитоинтродукции" Комитета лесного хозяйства и животного мира Министерства экологии и природных ресурсов Республики Казахстан Подпись канцелярии: МАРДАНБАЕВА АЙГУЛ MIIYsQYJ...e/9ESOW== Время подписи: 11.03.2026 11:27</p> </div> <div>  <p>ЭЦП канцелярии: Главный специалист Курманова Майра Талигеновна без ЭЦП Время подписи: 11.03.2026 15:11</p> </div>

Подпись канцелярии

11.03.2026 11:27 МАРДАНБАЕВА АЙГУЛ

Подпись руководителя

11.03.2026 11:26 СИТПАЕВА ГУЛЬНАРА

Канаев Даурбек Калкаманович 13.03.2026 10:09



FishRPC

050016, Алматы қаласы, Сүйінбай даңғылы, 89 а үй
E-mail: info@fishrpc.kz
тел/факс 8 (727) 383-17-15, 383-15-05

050016, г.Алматы, проспект Сулунбая, 89 а
E-mail: info@fishrpc.kz
тел/факс 8 (727) 383-17-15, 383-15-05

11.03.2026 № 01-02/162

«Алматы қаласы сәулет және қала
құрылысы басқармасы»
Коммуналдық мемлекеттік
мекемесінің Басшысы
А. Жанбыршыға

Сіздің 10.03.26 ж. № 32.1-32.06/1506-И хатыңызға орай, «Балық шаруашылығы ғылыми-өндірістік орталығы» ЖШС өз кезегінде Алматы қаласынан және қала аумағынан ағып өтетін өзендерде тіршілік ететін балықтары бойынша өз зерттеулері бен әдебиет көздерінен алынған мәліметтерді ұсынады. Алматы қаласы мен қала маңындағы өзендердегі балық және басқа да су жануарларының түрлік құрамы мен қазіргі кездегі жағдайы бойынша мәліметтерді жаңарту үшін ақылы түрде келісім шарт негізінде зерттеу жұмыстарын жүргізу қажет.

Қосымша 1 бетте

Құрметпен,
Бас директор

Суюбаев А.С.

Орындаған:
Исбеков К.Б.
тел: 8-701-729-97-77

Алматы қаласы арқылы ағып өтетін өзендердің (Үлкен Алматы, Кіші Алматы, Терісбұлақ және Есентай) ихтиорфауна құрамы.

«Балық шаруашылығы ғылыми-өндірістік орталығы» ЖШС-нің 2026 ж. Алматы қаласындағы Үлкен Алматы және Терісбұлақ өзендеріне жүргізген кешенді зерттеу жұмыстарының нәтижесі бойынша қабыршақсыз көкбас (*Gymnodyptichus dybowskii*, Kessler, 1874), теңбіл талма-балық (*Triplophysa strauchii*, Kessler, 1874), тибет талма-балығы (*Triplophysa stoliczkai*, Steindachner, 1866) және жетісу гольяны (*Phoxinus brachyurus*, Berg, 1912) балықтары тіршілік ететіні анықталды.

Басқа да ғалымдардың зерттеуі бойынша Алматы қаласы арқылы ағып өтетін өзендерде (Үлкен Алматы, Кіші Алматы және Есентай) жоғарыда аталған балықтардан басқа балқаш гольяны (*Rhynchocypris poljakowii*), сұр талма-балық (*Triplophysa dorsalis*), біртүсті талма-балық (*Triplophysa labiata*), балқаш қара-балығы (*Schizothorax argentatus*), қабыршақты көкбас (*Ditychus maculatus*), балқаш алабұғасы (*Perca schrenkii*), тыран (*Abramis brama*), бозша мөңке (*Carassius auratus*), сазан (*Cyprinus carpio*), ақ амур (*Ctenopharyngodon idella*), ақ дөңмандай (*Hypophthalmichthys molitrix*), амур шабағы (*Pseudorasbora parva*), кекіре (*Rhodeus sericeus*), қырлықұрсак (*Hemiculter leucisculus*), өзен абботинасы (*Abbotina rivularis*), тибет талма-балығы (*Triplophysa stoliczkai*), Северцов талма-балығы (*Nemacheilus sewerzowii*), кәдімгі көксерке – (*Stizostedion lucioperca*), қытай элиотрисі (*Micropercops cinctus*), бұзаубас балық (*Rhinogobius sp.*), медака (*Oryzias latipes*), жыланбасбалық (*Channa argus*) және т.б. кездескен. [1-7]. Жоғарыда аталған балықтардың ішінде балқаш алабұғасы «Табиғатты қорғаудың халықаралық одағының тізіміне (IUCN)» және Қазақстан Республикасының Қызыл кітабына II санатта енген [8].

Әдебиеттер тізімі:

1. Мамілов Н.Ш., Балабиева Г.К., Койшыбаева Г.С. Распространение чужеродных видов рыб в малых водоемах Балхашского бассейна, 2010.
2. Nadir Sh. Mamilov, Farkhad Kh. Khabibullin, Nailya A. Ibragimova, Anvar Sh. Mamilov, Timofey P. Kostyuk Urbanization impact on the rivers in the Almaty city, 2013.
3. Койшыбаева Г.С. Мониторинг фоновых видов рыб из реки Малая Алматинка, 2008.
4. Линник А.С., Гапшарова Д.М., Костюк Т.П. Состояние ихтиофауны некоторых малых рек Балхашского бассейна, 2002.
5. Тимирханов С.Р., 1 Карпов В.Е., 1 Шаповалов М.В., 1 Киселева В.А., 2Смирнова Д.А. Современная гидрофауна озера Большое Алматинское, 2011.
6. Шакиров А.А. Результаты исследования ихтиофауны водоёмов Юго-Востока Казахстана (осень, зима 2018), 2018.
7. Н.Ш. Мамілов, С.Е. Шарахметов, Ф.Т. Амирбекова, О.Е. Лопатин, И.Н. Магда, Г.Б. Кегенова, Н.С. Сапарғалиева, Ж.И. Ургенишбаева, М.Т. Турсынали Рыбное население малых рек балхашского бассейна (Центральная Азия, Республика Казахстан), 2023.
8. Красная книга Республики Казахстан. Т.1. Животные Ч.1. Позвоночные. Изд.4-е, исправленное и дополненное – Алматы, 2008.
9. Красные списки МСОП / Международная Красная книга, актуальная версия (2024-1) IUCN Red List of Threatened Species.



FishRPC

050016, Алматы қаласы, Сүйінбай даңғылы, 89 а үй
E-mail: info@fishrpc.kz
тел/факс 8 (727) 383-17-15, 383-15-05

050016, г.Алматы, проспект Суюнбая, 89 а
E-mail: info@fishrpc.kz
тел/факс 8 (727) 383-17-15, 383-15-05

11.03.2026 № 01.07/168

**«Алматы бас жоспар
ғылыми-зерттеу институты»
ЖШС
Қалалық жоспарлау бойынша
директоры Е. Акатжановқа**

Сіздің 10.03.26 ж. № 227 хатыңызға орай, «Балық шаруашылығы ғылыми-өндірістік орталығы» ЖШС өз кезегінде Алматы қаласынан және қала аумағынан ағып өтетін өзендерде тіршілік ететін балықтары бойынша өз зерттеулері бен әдебиет көздерінен алынған мәліметтерді ұсынады. Алматы қаласы мен қала маңындағы өзендердегі балық және басқа да су жануарларының түрлік құрамы мен қазіргі кездегі жағдайы бойынша мәліметтерді жаңарту үшін ақылы түрде келісім шарт негізінде зерттеу жұмыстарын жүргізу қажет.

Қосымша 1 бетте

**Құрметпен,
Бас директор**

Суюбаев А.С.

Орындаған:
Исбеков К.Б.
тел: 8-701-729-97-77

Алматы қаласы арқылы ағып өтетін өзендердің (Үлкен Алматы, Кіші Алматы, Терісбұлақ және Есентай) ихтиорфауна құрамы.

«Балық шаруашылығы ғылыми-өндірістік орталығы» ЖШС-нің 2026 ж. Алматы қаласындағы Үлкен Алматы және Терісбұлақ өзендеріне жүргізген кешенді зерттеу жұмыстарының нәтижесі бойынша қабыршақсыз көкбас (*Gymnodontichus dybowskii*, Kessler, 1874), теңбіл талма-балық (*Triplophysa trauchii*, Kessler, 1874), тибет талма-балығы (*Triplophysa stoliczkae*, Steindachner, 1866) және жетісу гольяны (*Phoxinus brachyurus*, Berg, 1912) балықтары тіршілік ететіні анықталды.

Басқа да ғалымдардың зерттеуі бойынша Алматы қаласы арқылы ағып өтетін өзендерде (Үлкен Алматы, Кіші Алматы және Есентай) жоғарыда аталған балықтардан басқа балқаш гольяны (*Rhynchocypris poljakowii*), сұр талма-балық (*Triplophysa dorsalis*), біртүсті талма-балық (*Triplophysa labiata*), балқаш қара-балығы (*Schizothorax argentatus*), қабыршақты көкбас (*Diplocheilichthys maculatus*), балқаш алабұғасы (*Perca schrenkii*), тыран (*Abramis brama*), бозша мөңке (*Carassius auratus*), сазан (*Cyprinus carpio*), ақ амур (*Ctenopharyngodon idella*), ақ дөңмаңдай (*Hypophthalmichthys molitrix*), амур шабағы (*Pseudorasbora parva*), кекіре (*Rhodeus sericeus*), қырлықұрсак (*Hemiculter leucisculus*), өзен абботинасы (*Abbotina rivularis*), тибет талма-балығы (*Triplophysa stoliczkae*), Северцов талма-балығы (*Nemacheilus sewerzowii*), кәдімгі көксерке – (*Stizostedion lucioperca*), қытай элиотрисі (*Micropercops cinctus*), бұзаубас балық (*Rhinogobius sp.*), медака (*Oryzias latipes*), жыланбасбалық (*Channa argus*) және т.б. кездескен. [1-7]. Жоғарыда аталған балықтардың ішінде балқаш алабұғасы «Табиғатты қорғаудың халықаралық одағының тізіміне (IUCN)» және Қазақстан Республикасының Қызыл кітабына II санатта енген [8].

Әдебиеттер тізімі:

1. Мамиллов Н.Ш., Балабиева Г.К., Койшыбаева Г.С. Распространение чужеродных видов рыб в малых водоемах Балхашского бассейна, 2010.
2. Nadir Sh. Mamilov, Farkhad Kh. Khabibullin, Nailya A. Ibragimova, Anvar Sh. Mamilov, Timofey P. Kostyuk Urbanization impact on the rivers in the Almaty city, 2013.
3. Койшыбаева Г.С. Мониторинг фоновых видов рыб из реки Малая Алматинка, 2008.
4. Линник А.С., Гаппарова Д.М., Костюк Т.П. Состояние ихтиофауны некоторых малых рек Балхашского бассейна, 2002.
5. Тимирханов С.Р., 1 Карпов В.Е., 1 Шаповалов М.В., 1 Киселева В.А., 2Смирнова Д.А. Современная гидрофауна озера Большое Алматинское, 2011.
6. Шакиров А.А. Результаты исследования ихтиофауны водоёмов Юго-Востока Казахстана (осень, зима 2018), 2018.
7. Н.Ш. Мамиллов, С.Е. Шарахметов, Ф.Т. Амирбекова, О.Е. Лопатин, И.Н. Магда, Г.Б. Кегенова, Н.С. Сапарғалиева, Ж.И. Ургенишбаева, М.Т. Турсынали Рыбное население малых рек балхашского бассейна (Центральная Азия, Республика Казахстан), 2023.
8. Красная книга Республики Казахстан. Т.1. Животные Ч.1. Позвоночные. Изд.4-е, исправленное и дополненное – Алматы, 2008.
9. Красные списки МСОП / Международная Красная книга, актуальная версия (2024-1) IUCN Red List of Threatened Species.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ
МИНИСТРЛІГІ ҒЫЛЫМ КОМИТЕТІНІҢ
«ЗООЛОГИЯ ИНСТИТУТЫ»
ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ
ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ
РЕСПУБЛИКАЛЫҚ
МЕМЛЕКЕТТІК КӘСПОРНЫ



РЕСПУБЛИКАНСКОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ
ПРЕДПРИЯТИЕ НА ПРАВЕ
ХОЗЯЙСТВЕННОГО ВЕДЕНИЯ
«ИНСТИТУТ ЗООЛОГИИ»
КОМИТЕТА НАУКИ МИНИСТЕРСТВА
НАУКИ И ВЫСШЕГО
ОБРАЗОВАНИЯ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

050060, Қазақстан Республикасы, Алматы қаласы,
әл-Фараби даңғылы 93, Зоология институты,
телефон: +7 727 269-48-76,
E-mail: office@zool.kz, http://zool.kz

050060, Республика Казахстан, город Алматы,
проспект аль-Фараби 93, Институт зоологии,
телефон: +7 727 269-48-76,
E-mail: office@zool.kz, http://zool.kz

№ _____

ТОО «Научно-исследовательский институт «Алматыгенплан»

На №Исх-227 от 10.03.2026 г.

РГП «Институт зоологии» КН МНВО РК сообщает, что специальных комплексных исследований фауны на территории города Алматы в последние годы не проводились. Вместе с тем, имеются списки видов для Главного ботанического сада, роши Баума, прилегающего ущелья Аюсай, Большое Алматинское озеро, полученные в ходе узконаправленных работ (прилагаются). Также некоторая информация по животном миру города Алматы и прилегающих территориях имеются в работах магистрантов, научных публикациях и научно-популярных книгах, а также ОВОС по БАКАД, размещенном в открытом доступе, которые прилагаем к данному письму.

Генеральный директор

Ященко Р.В.

Исп. Чирикова М.А.
269-48-76

Бланк серийный номерісіз жарамсыз болып табылады. Жауап қайтарарда міндетті түрде біздің № және күні көрсетілуі керек.
Бланк без серийного номера не действителен. При ответе обязательно ссылаться на наш № и дату.

000151

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ
МИНИСТРЛІГІ ҒЫЛЫМ КОМИТЕТІНІҢ
«ЗООЛОГИЯ ИНСТИТУТЫ»
ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ
ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ
РЕСПУБЛИКАЛЫҚ
МЕМЛЕКЕТТІК КӘСПОРНЫ



РЕСПУБЛИКАНСКОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ
ПРЕДПРИЯТИЕ НА ПРАВЕ
ХОЗЯЙСТВЕННОГО ВЕДЕНИЯ
«ИНСТИТУТ ЗООЛОГИИ»
КОМИТЕТА НАУКИ МИНИСТЕРСТВА
НАУКИ И ВЫСШЕГО
ОБРАЗОВАНИЯ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

050060, Қазақстан Республикасы, Алматы қаласы,
әл-Фараби даңғылы 93, Зоология институты,
телефон: +7 727 269-48-76,
E-mail: office@zool.kz, http://zool.kz

050060, Республика Казахстан, город Алматы,
проспект аль-Фараби 93, Институт зоологии,
телефон: +7 727 269-48-76,
E-mail: office@zool.kz, http://zool.kz

№ _____

ТОО «Научно-исследовательский институт «Алматыгенплан»

На №Исх-227 от 10.03.2026 г.

РГП «Институт зоологии» КН МНВО РК сообщает, что специальных комплексных исследований фауны на территории города Алматы в последние годы не проводились. Вместе с тем, имеются списки видов для Главного ботанического сада, роши Баума, прилегающего ущелья Аюсай, Большое Алматинское озеро, полученные в ходе узконаправленных работ (прилагаются). Также некоторая информация по животном миру города Алматы и прилегающих территориях имеются в работах магистрантов, научных публикациях и научно-популярных книгах, а также ОВОС по БАКАД, размещенном в открытом доступе, которые прилагаем к данному письму.

Генеральный директор

Ященко Р.В.

Исп. Чирикова М.А.
269-48-76

Бланк серийный номерісіз жарамсыз болып табылады. Жауап қайтарарда міндетті түрде біздің № және күні көрсетілуі керек.
Бланк без серийного номера не действителен. При ответе обязательно ссылаться на наш № и дату.

000151

КАЗАКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАР
МИНИСТРЛІГІ ОРМАН
ШАРУАШЫЛЫҒЫ ЖӘНЕ ЖАНУАРЛАР
ДҮНИЕСІ КОМИТЕТІ

Қазақстан Республикасының Экология және
табиғи ресурстар министрлігі Орман
шаруашылығы және жануарлар дүниесі
комитетінің «Ботаника және
фитоинтродукция институты» шаруашылық
жүргізу құқығындағы республикалық
мемлекеттік кәсіпорны



МИНИСТЕРСТВО ЭКОЛОГИИ И
ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН
КОМИТЕТ ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА И
ЖИВОТНОГО МИРА

Республиканское государственное
предприятие на праве хозяйственного
ведения «Институт ботаники и
фитоинтродукции» Комитета лесного
хозяйства и животного мира Министерства
экологии и природных ресурсов Республики
Казахстан

050040, Алматы қ., Тимирязев к., 36 «Д»,
тел. 8(727) 394-80-40, факс 8(727) 394-80-40

050040, г. Алматы, ул. Тимирязева 36 «Д»,
тел. 8(727) 394-80-40, факс 8(727) 394-80-40

№ _____

« _____ » _____ 2026 г.

**«Алматы бас жоспары»
Ғылыми-зерттеу институты» ЖШС
басшысы
Е. Акатжановке**

Сіздің № 227 өтінішіңізге жауап ретінде 2026 жылғы 10 наурыздағы Алматы қаласында және қалаға іргелес аумақта биоалуантүрлілік (жануарлар мен өсімдіктер) бойынша мәліметтер мен зерттеу нәтижелеріне қатысты мынаны хабарлаймыз:

ҚР ЭЖМ ҚХЖМ Ботаника және фитоинтродукция институтының (бұдан әрі – Институт) ШЖҚ РМК Бас ботаникалық бағының аумағында 4100 таксон өседі, оның ішінде 803 - Қазақстан флорасы және 3297 әлемдік флора таксоны.

ҚР Қызыл кітабына енгізілген, ГБС аумағында өсетін ағаш және бұта өсімдіктерінен:

1. *Louiseania ulmifolia* (Franch.) Pachom. - Луизеания вязолистая;
2. *Armeniaca vulgaris* Lam. - Абрикос обыкновенный;
3. *Berberis iliensis* Popov - Барбарис илийский;
4. *Betula jarmolenkoana* Golosk. - Берёза Ярмоленко;
5. *Quercus robur* L. - Дуб черешчатый;
6. *Celtis caucasica* Willd.- Каркас кавказский;
7. *Lonicera iliensis* Pojark. - Жимолость илийская;
8. *Atraphaxis muschketowii* Krasn. - Курчавка Мушкетова;
9. *Corylus avellana* L. - Лещина обыкновенная;
10. *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn. - Ольха чёрная;
11. *Sibiraea altaiensis* (Laxm.)C.K. Schneid. - Сибирка алтайская;
12. *Populus pruinosa* Schrenk. - Тополь сизый;
13. *Malus sieversii* (Ledeb.) M. Roem. - Яблоня Сиверса;
14. *Malus niedzwetzkyana* Dieck. - Яблоня Недзвецкого;
15. *Fraxinus sogdiana* Bunge - Ясень согдийский.

ҚР Білім және ғылым министрлігінің гранттық қаржыландыру шеңберінде институт 2015-2017 жылдар аралығында "Алматы қаласының урбанизацияланған экожүйесінің флорасы" ғылыми жобасын орындады. Алматы қаласының урбанофлорасының қазіргі

экологиялық жай-күйін зерделеу және мегаполис жағдайлары мен қалалық ортаның сипатына байланысты олардың құрамының ерекшеліктерін анықтау мақсатында.

Алматы қаласын көгалдандыруда Қазақстанның жергілікті (табиғи) флорасының ағаш және бұта өсімдіктерінің 54 түрі (25,3%) (9 қылқан жапырақты және 45 қатты ағаш) 33 тұқымдас және 19 туысынан кездеседі. Сондай-ақ ағаш және бұта интродукцияларының 159 түрі (74,6%) қолданылады. Оның ішінде 22 қылқан жапырақты және 61 тұқымдас және 34 туыс 137 түр.

Жүргізілген зерттеулердің нәтижелері бойынша 2017 жылы алғаш рет "Алматы қаласының урбанизацияланған флорасы" монографиясы жарияланды, авторы Г.А. Садырова.

Антропогендік факторлардың қала биотасына әсерін бағалауға қатысты халықтың бұрын-соңды болмаған өсуі, көліктің, техниканың қарқынды дамуы, табиғи ресурстарды пайдалану ауқымының ұлғаюы ауа бассейнін сауықтыру мен тазартудың аса маңызды әлеуметтік проблемасын тудыратынын хабарлаймыз.

Автомобиль қозғалысының жоғары тығыздығы кейде ауа ортасының пайдаланылған газдармен шектен тыс ластануын анықтайды. Мұндай жағдайларда Алматы қаласының аумағында жеміс және дәрілік өсімдіктерді өсіруге жол берілмейді. Жемістерде, жапырақтарда жиналатын ластаушы заттар қала тұрғындары үшін, ең алдымен алма немесе долана жинауға және жеуге қарсы емес балалар мен зейнеткерлер үшін қосымша қауіп факторы болып табылады.

Қоршаған ортаның ластануы табиғи түрде өсімдіктерде ауыр металдардың жиналуына әкеледі. Өсімдіктердің ауыр металдармен және зиянды қосылыстармен зақымдану белгілері:

Жапырақтардың некрозы (өлуі)

Бұтақтардың кебуі

Өсудің тежелуі

Хлорофиллдің төмендеуі

Ерте жапырақтың түсуі

Тез қартаю

Кейбір жағдайларда орман саябақтары мен саябақтар рекреациялық жүктемені көтере алмайды. Ең маңызды міндет-табиғи ортаның (ауа, су, топырақ, өсімдік жамылғысы) ластануы мен бұзылуының шектерін анықтау.

Құрметпен,

Бас директор



Ситпаева Г. Т.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАР
МИНИСТРЛІГІ ОРМАН
ШАРУАШЫЛЫҒЫ ЖӘНЕ ЖАНУАРЛАР
ДҮНИЕСІ КОМИТЕТІ

Қазақстан Республикасының Экология және
табиғи ресурстар министрлігі Орман
шаруашылығы және жануарлар дүниесі
комитетінің «Ботаника және
фитоинтродукция институты» шаруашылық
жүргізу құқығындағы республикалық
мемлекеттік кәсіпорны



МИНИСТЕРСТВО ЭКОЛОГИИ И
ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН
КОМИТЕТ ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА И
ЖИВОТНОГО МИРА

Республиканское государственное
предприятие на праве хозяйственного
ведения «Институт ботаники и
фитоинтродукции» Комитета лесного
хозяйства и животного мира Министерства
экологии и природных ресурсов Республики
Казахстан

050040, Алматы қ., Тимирязев к., 36 «Д»,
тел. 8(727) 394-80-40, факс 8(727) 394-80-40

050040, г. Алматы, ул. Тимирязева 36 «Д»,
тел. 8(727) 394-80-40, факс 8(727) 394-80-40

№ _____

« _____ » _____ 2026 г.

Директору
ТОО «Научно-исследовательский
институт «Алматыгенплан»»
Е. Акатжанову

В ответ на Ваше обращение № 227 от 10 марта 2026 года касательно сведений и результатов исследований по биоразнообразию (животные и растения) в городе Алматы и прилегающей к городу территории сообщаем следующее:

На территории Главного ботанического сада РГП на ПХВ Института ботаники и фитоинтродукции» КЛХЖМ МЭПР РК (далее – Институт) произрастают 4100 таксона, из них 803 – Флоры Казахстана и 3297 таксонов Мировой флоры.

Из древесных и кустарниковых растений, занесенных в Красную книгу РК, произрастающие на территории ГБС:

1. *Louiseania ulmifolia* (Franch.) Rachom. - Луизеания вязолистная;
2. *Armeniaca vulgaris* Lam. - Абрикос обыкновенный;
3. *Berberis iliensis* Popov - Барбарис илийский;
4. *Betula jarmolenkoana* Golosk. - Берёза Ярмоленко;
5. *Quercus robur* L. - Дуб черешчатый;
6. *Celtis caucasica* Willd.- Каркас кавказский;
7. *Lonicera iliensis* Pojark. - Жимолость илийская;
8. *Atraphaxis muschketowii* Krasn. - Курчавка Мушкетова;
9. *Corylus avellana* L. - Лещина обыкновенная;
10. *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn. - Ольха чёрная;
11. *Sibiraea altaiensis* (Laxm.)C.K. Schneid. - Сибирка алтайская;
12. *Populus pruinosa* Schrenk. - Тополь сизый;
13. *Malus sieversii* (Ledeb.) M. Roem. - Яблоня Сиверса;
14. *Malus niedzwetzkyana* Dieck. - Яблоня Недзвецкого;
15. *Fraxinus sogdiana* Bunge - Ясень согдийский.

В рамках грантового финансирования Министерства образования и науки РК Институтом с 2015-2017 гг. был выполнен научный проект «Флора урбанизированной экосистемы г. Алматы». С целью изучить современное экологическое состояние урбанofлоры города Алматы и, выявить особенности их состава, связанные с условиями мегаполиса и характером городской среды.

В озеленении г. Алматы встречается 54 видов (25,3%) древесных и кустарниковых растений местной (природной) флоры Казахстана (9 хвойных и 45 лиственных пород) из 33 родов и 19 семейств. Также используются 159 видов (74,6%) древесных и кустарниковых интродуцентов. Из них 22 хвойных и 137 лиственных пород из 61 рода и 34 семейств.

По результатам проведенных исследований в 2017 году впервые была опубликована монография «Урбанизированная флора города Алматы», автор Садырова Г.А.

Касательно оценки воздействия антропогенных факторов на биоту города сообщаем, что небывалый рост населения, бурное развитие транспорта, техники, увеличение масштабов использования природных ресурсов выдвигают весьма серьезную социальную проблему оздоровления и очистки воздушного бассейна.

Высокая плотность автомобильного движения определяет порою запредельное загрязнение воздушной среды выхлопными газами. В таких условиях выращивание плодовых и лекарственных растений на территории г.Алматы недопустимо. Накапливающиеся в плодах, в листьях загрязнители являются дополнительным фактором риска для жителей города, прежде всего для детей и пенсионеров, которые не прочь сорвать и съесть яблоко или боярышник.

Загрязнение окружающей среды закономерно приводит к накоплению тяжелых металлов в растениях. Признаки поражения растений тяжелыми металлами и вредными соединениями:

- Некроз (отмирание) листьев
- Усыхание ветвей
- Угнетение роста
- Снижение содержание хлорофилла
- Ранний листопад
- Быстрое старение

Лесопарки и парки в ряде случаев не могут справиться с возрастающей рекреационной нагрузкой. Самой важной задачей является задача выяснения пределов допустимого загрязнения и разрушения природной среды (воздух, воды, почвы, растительного покрова).

С уважением,

Генеральный директор




Ситпаева Г.Т.



Данный документ согласно пункту 1 статьи 7 ЗРК от 7 января 2003 года N370-II «Об электронном документе и электронной цифровой подписи», удостоверенный посредством электронной цифровой подписи лица, имеющего полномочия на его подписание, равнозначен подписанному документу на бумажном носителе.

Данный электронный документ DOC ID KZEXS41202600000110F90E7DE подписан с использованием электронной цифровой подписи и отправлен посредством информационной системы «Казахстанский центр обмена электронными документами» <https://documentolog.com/>.

Для проверки электронного документа перейдите по ссылке:
<https://documentolog.com/?verify=KZEXS41202600000110F90E7DE>

Тип документа	Входящий документ
Номер и дата документа	№ Вх-395 от 11.03.2026 г.
Организация/отправитель	ТОВАРИЩЕСТВО С ОГРАНИЧЕННОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТЬЮ «НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ «АЛМАТЫГЕНПЛАН»
Получатель (-и)	РЕСПУБЛИКАНСКОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ ПРЕДПРИЯТИЕ НА ПРАВЕ ХОЗЯЙСТВЕННОГО ВЕДЕНИЯ "ИНСТИТУТ БОТАНИКИ И ФИТОИНТРОДУКЦИИ" КОМИТЕТА ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА И ЖИВОТНОГО МИРА МИНИСТЕРСТВА ЭКОЛОГИИ И ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
Электронные цифровые подписи документа	 Республиканское государственное предприятие на праве хозяйственного ведения "Институт ботаники и фитоинтродукции" Комитета лесного хозяйства и животного мира Министерства экологии и природных ресурсов Республики Казахстан Подпись руководителя: СИТПАЕВА ГУЛЬНАРА MIIYWgYJ...fFvWyKA== Тип: НУЦ Время подписи: 11.03.2026 11:19

Подпись руководителя

11.03.2026 11:19 СИТПАЕВА ГУЛЬНАРА